

Geachte heer De Nas,

Met deze brief adviseert de Klachtencommissie Wet beëdigde tolken en vertalers (hierna: de commissie) middels u de minister van Justitie en Veiligheid over een klacht, ingediend tegen (-) (hierna: beklagde), ingeschreven in het Register beëdigde tolken en vertalers (hierna: Rbtv) onder Wbtv nummer (-) als tolk Nederlands ↔ (-).

Verloop van de procedure

Bij e-mail van 12 juni 2020 hebben (-) en (-), namens de Koninklijke Marechaussee resp. het Openbaar Ministerie (hierna: klagers), een klacht ingediend bij Bureau Wet beëdigde tolken en vertalers (hierna: Bureau Wbtv) (klacht 08-2020) over gedragingen van beklagde.

Bij e-mail van 25 juni 2020 is beklagde op de hoogte gesteld van de ontvangst van de klacht en is hem gevraagd een verweerschrift in te dienen. Bij e-mail van 6 juli 2020 heeft (-) (hierna: gemachtigde) een verweerschrift ingediend namens beklagde.

Bij e-mail van 13 juli 2020 zijn klager en beklagde en zijn gemachtigde door de commissie uitgenodigd om in het kader van een digitale hoorzitting op 17 juli 2020 een toelichting te geven.

De Klachtencommissie heeft de volgende stukken ontvangen:

- Een e-mail van klager met als bijlagen het klachtenformulier en bijlage 1 (PV van bevindingen d.d. 15 april 2020) en bijlage 2 (PV van bevindingen d.d. 6 februari 2020), 12 juni 2020;
- Het verweerschrift ingediend door gemachtigde namens beklagde, 6 juli 2020.

De klacht is op 17 juli 2020 (digitaal) behandeld door een kamer van de commissie, die als volgt is samengesteld:

mr. P.H. Louwers, voorzitter,
G.A. Roodenrijs BTr, lid,
drs. S.J.A.M. van den Langenberg, lid.

De commissie heeft zich bij de behandeling van de klacht doen bijstaan door mr. T. Mennen als secretaris.

Het verslag van de hoorzitting is als bijlage bij dit advies gevoegd.

De commissie heeft kennisgenomen van de stukken van het klachtdossier en van hetgeen zijdens klagers en beklagde tijdens en na de hoorzitting naar voren is gebracht. Alle stukken zijn ter kennis gebracht van partijen. De commissie overweegt naar aanleiding daarvan als volgt.

Klacht

De klacht is naar het oordeel van de commissie als volgt samen te vatten.

Beklagde is gedurende langere perioden ingezet als beëdigd tolk bij strafrechtelijk onderzoek naar criminele organisaties. De klacht betreft twee aspecten van het functioneren van beklagde, die in feitelijke gedragingen zijn verwoord.

- A. De attitude van de tolk, de omgang binnen het researchteam:
1. Het bekostigen van eten voor hemzelf en diverse teamleden tijdens late tapdiensten en het kopen van een koffie/espressomachine voor een collega (lees: teamlid);
  2. Het meedoen met taken die niet de zijne zijn, zoals meekijken bij bevragingen, zelf bevragingen doen bij de informatierechercheur, telefoonnummers en profielfoto's invoeren in de eigen telefoon, meezoeken bij een huiszoeking.
- B. Lekken van informatie, schending van de geheimhoudingsplicht, belangenverstrengeling:
1. Het bezoeken lopende het onderzoek van locaties (café/restaurant, kapperszaak) waar diverse verdachten uit het onderzoek ook kwamen;
  2. Mededeling aan een teamlid betreffende werkzaamheid voor de FIOD;
  3. Verzenden en op dezelfde datum verwijderen van een bericht via Viber (red. een applicatie waarmee berichten, audio-opnames en video's kunnen worden verzonden) aan een verdachte, daarvan geen melding maken;
  4. Het lekken van informatie over een verhoor.

Hierdoor zijn bij klagers twijfels gerezen over de integriteit van beklaagde als tolk, en hebben zij besloten hem niet meer in te zetten.

Klagers hebben op de hoorzitting nog aangegeven dat de klacht met name betreft de potentiële belangenverstrengeling door contact met een verdachte tijdens het onderzoek zonder daarvan melding te maken (B.1 en B.3) en het lekken van informatie (B.4). De commissie zal echter niet voorbijgaan aan de overige aspecten die door klagers zijn aangevoerd. Klagers hebben daarover verklaard dat alleen die omstandigheden voor hen geen aanleiding zouden hebben gevormd tot het indienen van een klacht. Dat neemt niet weg dat zij instrumenteel zijn aan de hoofdonderdelen van de klacht en aan de gerezen twijfel aan de integriteit van beklaagde. De commissie zal deze aspecten dan ook mede betrekken in haar afwegingen.

Verweer

Het verweer van beklaagde kan naar het oordeel van de commissie als volgt worden weergegeven.

Ten aanzien van klachtonderdeel A: de attitude van de tolk, de omgang binnen het researchteam.

Beklaagde geeft aan dat er door de werkwijze van bevoegde instanties regelmatig zich situaties voordoen waarin meer van hem wordt gevraagd dan het uitoefenen van zijn rol als tolk en dat hij zich hier als "volger van de hiërarchie" in heeft laten verleiden.

Beklaagde stelt dat er door zijn opdrachtgevers meermalen gebruik is gemaakt van zijn etniciteit en kennis van de Koerdische gemeenschap. Er is hem op verschillende momenten gevraagd op zijn privé telefoon te zoeken naar bijvoorbeeld een Facebook-account gezien het feit dat de computers die daarvoor werden gebruikt niet zijn voorzien van Koerdische lettertypen.

Beklaagde geeft aan door de jaren heen een eigen systeem te hebben bedacht, dat hij mindmapping noemt en dat aan andere medewerkers is opgevallen en door hen ook is overgenomen. Binnen dit systeem houdt hij een aantal data bij en kan daarmee de structuur aanhouden in een dossier. Hieronder valt onder andere het invoeren van het telefoonnummer van een subject in de eigen privé telefoon om op die manier een profielfoto te kunnen bekijken.

Zo is ook inzake klachtonderdeel B.3. het telefoonnummer van een verdachte in de privé telefoon ingevoerd. Per abuis is daarbij een (vermoedelijk geluids-) bericht verzonden via de app Viber. Beklaagde geeft aan dit bericht met spoed te hebben verwijderd. Hij zegt zich niet te hebben gerealiseerd dat het verwijderen van het bericht later nog zichtbaar zou zijn binnen Viber. Beklaagde geeft aan dat het geluidsfragment geen inhoud had.

Beklaagde zegt zich te herinneren dat hem is gevraagd door de tap coördinator of hij wist hoe hij met het systeem kon omgaan. Ook is er op verschillende momenten gevraagd aan hem om mee te kijken, bijvoorbeeld bij een lijst met namen om te bepalen welke namen Irakees zijn en welke niet. Zo hebben er zich verschillende situaties voorgedaan waar beklagde is gevraagd mee te kijken of hulp te bieden.

Beklaagde stelt dat hij bepaalde aanwijzingen/verzoeken kreeg van bepaalde teamleiders, waaronder ook verzoeken tot werkzaamheden die niet behoren tot zijn tolkwerkzaamheden. Voor beklagde was het niet duidelijk wat de precieze 'spelregels' waren en hij had de indruk dat er iedere dag een medewerker kwam met nieuwe 'spelregels'. Zo werd hem ook gevraagd door een afdelingshoofd welke juridische grondslag bedacht kon worden om een bepaald restaurant dicht te gooien. Beklaagde heeft daar zijn mening over gegeven.

Met betrekking tot het meezoeken bij een huiszoeking stelt beklagde zich op het volgende standpunt. Beklaagde heeft op locatie van een hulpofficier handschoenen gekregen om aan te trekken. Daarbij is door een agent hardop gevraagd of beklagde mee mocht zoeken. Daarmee is de indruk gewekt dat beklagde mee moest zoeken. Beklaagde betreurt dat hij geen weerstand heeft geboden en hierin is meegegaan. Later is hem ook gevraagd om de zaklamp op zijn mobiele telefoon te gebruiken bij de doorzoeking.

Wat betreft het bekostigen van eten voor medewerkers stelt beklagde dat hij niet de enige persoon is die dit weleens op zich nam. Bovendien was het vaak "drie pizza's voor de prijs van twee". Ook andere tolken en medewerkers van de politie en de Koninklijke Marechaussee hebben eten betaald. Beklaagde stelt dat het opbouwen van een wat amicalere houding normaal is wanneer je de vele uren samen werkt. Tevens acht de beklagde het iets cultureels om eten te delen.

Beklaagde stelt zich op het standpunt dat het aanbieden van het cadeau (het koffiezetapparaat) bedoeld is geweest als een vriendelijk gebaar. Beklaagde was van mening dat deze kwestie was afgedaan nadat hij daar door klagers op is aangesproken en hij zijn excuses heeft aangeboden.

Ten aanzien van klachtonderdeel B: het lekken van informatie, schending van de geheimhoudingsplicht, belangenverstremgeling.

Beklaagde is van mening dat de weergave in het proces-verbaal zeer summier is en dat er aanvullende vragen gesteld hadden kunnen worden. Naar zijn mening blijft in het ongewisse wat er precies zou zijn gezegd door beklagde waardoor hij zijn geheimhouding zou hebben geschonden en zijn er suggestieve vragen gesteld waardoor het antwoord een andere wending kreeg.

Beklaagde stelt dat hij niet kan plaatsen om welke opmerking over werkzaamheden van de FIOD het gaat.

Beklaagde heeft op de hoorzitting nog zijn verweer toegelicht ten aanzien van klachtonderdeel B.1 waarbij hij heeft aangegeven dat er in Den Haag veel Koerdische restaurants zijn waar hij, met zijn etnische achtergrond, graag naartoe gaat. Hij kent daar veel mensen maar hij zegt daar geen gesprekken te voeren en daar enkel te komen om een hapje te eten. Ook geeft hij aan in de afgelopen drie jaar niet bij het betreffende

café te zijn geweest, wel bij een restaurant 250m verderop wat mogelijk tot verwarring heeft geleid.

Hoorzitting

Op de hoorzitting hebben partijen hun standpunten toegelicht zoals blijkt uit het bijgaande verslag.

Feiten

Uit de stukken en het verhandelde op de hoorzitting is, voor zover hier van belang, voor de commissie het volgende komen vast te staan:

In een langer lopend onderzoek (2019-2020) van de Koninklijke Marechaussee (KMAR) naar een criminele organisatie (mensensmokkel) is beklaagde via Tolk en Vertaalcentrum Nederland (TVcN) ingeschakeld als beëdigd tolk/vertaler Koerdisch (Sorani), onder meer ter vertaling van tapgesprekken, data van uitgelezen telefoons en documenten. Beklaagde was door KMAR ook al als tolk ingezet bij een eerder, soortgelijk onderzoek (2017-2018).

Het rechercheteam was tevreden over de werkzaamheden van beklaagde. Hij denkt goed mee tijdens het onderzoek, wat op prijs werd gesteld. Hij vertaalt snel, werkt zelfstandig en beschikt over bepaalde dialectkennis in de Koerdische taal.

In het rechercheteam draaide beklaagde op collegiale wijze mee. Beklaagde stelde zich welwillend op ten aanzien van verzoeken vanuit het team tot het verlenen van bepaalde hand- en spandiensten, ook al lagen die soms buiten zijn taak als tolk/vertaler, bijvoorbeeld om uitleg te geven over de werking van een bepaald systeem, om even mee te kijken als iemand de juiste informatie niet kon vinden, zoals een Irakese naam, of door ideeën te delen die hij zelf toepaste voor de uitvoering van zijn eigen werkzaamheden (zoals het invoeren op zijn telefoon van telefoonnummers, namen en profielfoto's van verdachten als snelle referentie ("mindmapping" zegt beklaagde) ten behoeve van het taptolken). Een ander sprekend voorbeeld betreft de aan beklaagde door een van de teamleden voorgelegde vraag naar ideeën over mogelijkheden om een bepaald restaurant te laten sluiten, waarop beklaagde heeft geantwoord: slechte hygiëne of zwartwerkers. Beklaagde heeft deze situaties in zijn verweerschrift concreet en met naam en toenaam beschreven.

Ook kwam het voor dat tijdens late diensten eten (pizza) werd besteld. Beklaagde nam dit soms voor zijn rekening, andere keren deed een teamlid dit.

Samen met ten minste één ander teamlid en een andere tolk heeft beklaagde een koffie/espressoapparaat gekocht als presentje voor een collega die een nieuwe woning had gekregen. De waarde van dit cadeau bleef binnen de volgens de tolk toegestane marge (< € 50 pp), maar dit werd door de teamleiding niettemin als onwenselijk gezien en het is teruggedraaid.

Over het meezoeken bij een huiszoeking lopen de feitelijke weergaven van partijen uiteen. Klagers stellen dat beklaagde in de veronderstelling was dat hij mee mocht zoeken want hij was zelfstandig in tassen aan het kijken. Beklaagde zegt daarentegen: "Op locatie heeft een agent hard op gezegd of de tolk mee mocht zoeken en heeft [beklaagde] van de hulpofficier handschoenen gekregen." Wat daarvan zij: vast staat voor de commissie dat beklaagde bij deze huiszoeking buiten zijn taken als tolk is getreden, hetgeen hij in het verweerschrift ook onderkent en expliciet betreurt.

Als vaststaand neemt de commissie voorts aan dat beklaagde aan een rechercheur mededeling heeft gedaan van het feit dat hij ook als tolk werkzaamheden verrichtte voor de FIOD.

Omdat het als onwenselijk werd gezien dat beklaagde meekeek tijdens bevragingen in de politiesystemen is de indeling van de tapkamer omgebouwd om dit zo veel als mogelijk in te dammen. Dit heeft niet het gewenste effect gehad, beklaagde bleef meekijken met bevragingen die door teamleden werden verricht.

Uiteindelijk is beklaagde op deze zaken aangesproken door de teamleiding. Niet is gebleken dat het daarna opnieuw is voorgevallen.

Klagers vermelden nog dat beklaagde zich lopende het onderzoek geregeld bevond op plaatsen die ook door verdachten uit het onderzoek werden bezocht, zoals restaurant (-) in Den Haag, en bij de kapper in Den Haag waar hij een van de verdachten daadwerkelijk was tegengekomen, hetgeen beklaagde in het team heeft meegedeeld. Overigens ontkent hij in deze periode restaurant (-) te hebben bezocht. Hij ging naar een restaurant enkele honderden meters verderop. Bij (-) had hij langere tijd geleden een slechte ervaring gehad (bedorven etenswaar).

Met betrekking tot de beide hoofdbestanddelen van de klacht (het lekken van informatie en schending van de geheimhoudingsplicht) gaat de commissie uit van de volgende, voor haar vaststaande feiten.

Beklaagde heeft op 3 december 2019 met zijn telefoon een Viber bericht verzonden aan een van de verdachten in het onderzoek. De inhoud van het bericht is niet bekend. Beklaagde heeft het bericht gewist. Ook daarna is echter – zoals door de KMAR is vastgesteld bij onderzoek – op de telefoon van de ontvanger nog zichtbaar dat een door beklaagde verzonden bericht is gewist. Beklaagde stelt dat het bericht per abuis is verzonden, naar een verdachte waarvan hij de gegevens in het kader van zijn 'mindmapping' in zijn telefoon had gezet, en dat hij het terstond na verzending heeft gewist. Beklaagde heeft van dit voorval echter geen melding gemaakt bij de teamleiding. Klagers achten het opvallend dat het Viber bericht is verzonden op de dag dat een bepaalde mensensmokkel zou plaatsvinden en dat die smokkel uiteindelijk door onbekende redenen niet heeft plaatsgevonden.

Voor wat betreft de aan beklaagde verweten schending van de geheimhoudingsplicht neemt de commissie het volgende tot uitgangspunt.

Bij zijn aanhouding op 21 januari 2020 heeft een verdachte A de beklaagde herkend als de tolk die ook in een eerder onderzoek bij zijn verhoor aanwezig was geweest, en hij verklaarde dat die tolk zaken aan derden heeft verteld waarover hij had verklaard. Op 4 februari 2020 werd de vriendin van verdachte A als verdachte gehoord. Direct bij de aanvang van het verhoor zei zij dat zij niet wilde dat beklaagde voor haar zou tolken. Aan het slot van het verhoor gaf zij aan te vrezen dat beklaagde dingen zou doorvertellen over haar relatie met verdachte A. Op de vraag: "Wanneer heeft de tolk dat tegen uw familie verteld?" heeft zij geantwoord: "Gedurende de twee jaar dat [A] in de gevangenis was heeft de tolk regelmatig vertaald. Hij heeft dit in een Koerdisch restaurant in Den Haag aan mensen verteld. Mensen kennen mij in Den Haag, ze kennen ook mijn vader."

Beoordeling

De bovengenoemde feiten leiden tot een deels **gegronde klacht**.

A. Attitude

De aan beklagde verweten gedragingen hebben zich voorgedaan in het verband van een langlopend onderzoek (2019-2020) naar een criminele organisatie. Nadat ook in een eerder, soortgelijk en eveneens langer lopend onderzoek (2018-2019) tot tevredenheid gebruik was gemaakt van de diensten van beklagde als beëdigd tolk/vertaler Koerdisch (Sorani), onder meer ter vertaling van tapgesprekken, data van uitgelezen telefoons en documenten, is hij bij dit nieuwe onderzoek wederom als zodanig ingeschakeld.

De commissie stelt voorop dat haar uit de stukken en tijdens de hoorzitting is gebleken dat het onderhavige onderzoek voor alle betrokkenen een intensieve samenwerking heeft meegebracht, door het belang van het onderzoek zelf, de looptijd, door de tijdsdruk, de vaak onregelmatige werktijden. Men heeft de facto in teamverband geopereerd. De natuurlijke neiging zal dan zijn om elkaar bij te staan bij het realiseren van de taken, zeker wanneer de samenwerking langer duurt en men elkaar goed leert kennen. Dit wordt ook op prijs gesteld, zoals ook blijkt uit het proces-verbaal (bijlage 1 bij de klacht). De tolk/vertaler verleent zijn diensten daarmee in een andere, minder formele setting dan binnen het 'klassieke' model, zoals bijvoorbeeld op een terechtzitting, bij een verhoor, een vergadering, of een congres.

In strikte zin geldt zeker dat de rol van de tolk/vertaler geen andere is dan het geven van een getrouwe weergave van het gezegde of geschrevene, zonder iets toe te voegen en met behoud van nuances, en dat iedere verdere betrokkenheid kan leiden tot een vermindering van de onafhankelijkheid van de tolk.

Ook al worden de grenzen in acht genomen van hetgeen juridisch en opsporingstechnisch toelaatbaar is – grenzen die bewaakt dienen te worden door het met het opsporingsonderzoek belaste orgaan, hier dus de KMAR – en van hetgeen de onafhankelijke positie van de tolk/vertaler vereist – voor de bewaking waarvan de tolk/vertaler ten volle verantwoordelijk is – dan nog is het in de onderhavige setting moeilijk te vermijden dat er een zekere grenserving optreedt voor wat betreft de precieze rol van de diverse betrokkenen in het intensieve proces.

Reeds in 2010 heeft de commissie een lans gebroken voor het onderzoeken van de wenselijkheid een specialisatie 'taptolken' in het leven te roepen. Dat zou enig kader hebben kunnen bieden, maar daarvan is het (nog) niet gekomen. Dat brengt mee dat (met name tap-) tolken/vertalers die zo zijn ingebed in het operationele team weinig formeel houvast hebben om te bepalen waar in deze situatie de grenzen liggen, en is enkel het eigen beroeps-ethische kompas beschikbaar.

Voor de organisatie waarbinnen en ten behoeve waarvan de tolk/vertaler werkzaam is, geldt hetzelfde. Er is voor zover de commissie bekend geen formeel kader waarin ten behoeve van de medewerkers van de opsporingsdienst voor deze situatie spelregels voor de samenwerking met tolken/vertalers zijn vastgelegd. Ook afnemers van tolk- en vertaaldiensten hebben immers een belangrijke rol op het punt van de integriteit van tolken en vertalers. Zij dienen de tolk of vertaler in staat te stellen zijn werk kwalitatief goed en integer te verrichten¹. Daaronder valt naar het oordeel van de commissie tevens het (mede) bewaken van de wederzijdse grenzen. Tijdens de hoorzitting is zijdens klagers ook bevestigd dat dit een punt is dat aandacht moet krijgen.

Het onderhavige geval adstrueert naar het oordeel van de commissie inderdaad de wenselijkheid van een samenwerkingsprotocol of andere regeling waarin de rol van de verschillende betrokkenen in deze intensieve vorm van samenwerking wordt gedefinieerd.

Zover is het echter nu (nog) niet. De commissie zal dit bij de beoordeling van de verweten gedragingen in aanmerking zal nemen, alsook het feit dat van de zijde van de

---

¹ Kamerstukken II 2004/05, 29 936, 3, p. 2 (MvT).

KMAR gedurende langere tijd geen grenzen zijn getrokken, en in tegendeel vrij gemakkelijk gebruik is gemaakt van de behulpzame attitude van beklaagde.

Zonder dat gezegd kan worden dat beklaagde met elk van de beschreven gedragingen de grens van het toelaatbare heeft overschreden, is de commissie niettemin van oordeel dat beklaagde buiten zijn taken als tolk is getreden, hetgeen heeft kunnen bijdragen aan de bij zijn opdrachtgever gerezen twijfel aan zijn integriteit.

Meer specifiek overweegt de commissie het volgende.

- In het 'mee-rechercheren' inclusief het meezoeken bij een huiszoeking is beklaagde buiten zijn rol als tolk/vertaler getreden en heeft hij zijn onafhankelijke positie onvoldoende bewaakt. Dit valt hem aan te rekenen, ook al vond het plaats onder de hiervoor besproken omstandigheden.
- In het verlenen van hand- en spandiensten/behulpzaamheid en het delen van pizza's tijdens late diensten ziet de commissie in dit geval onvoldoende reden tot een verwijt aan beklaagde. Het betreft kleine dingen van alledag, waarbij de onafhankelijkheid van beklaagde niet in het geding was. Er is ook niet gebleken dat beklaagde in deze handelwijze heeft volhard na hierop door de teamleiding te zijn aangesproken.
- Het samen met anderen geven van een cadeau aan een teamlid omdat zij een nieuw huis had gekregen beschouwt de commissie als onwenselijk, maar gelet op de omstandigheden van dit geval zoals deze ook in het verweer van beklaagde zijn belicht niet zodanig dat dit als klachtwaardig moet worden beschouwd.

B. Lekken, geheimhouding, onpartijdigheid

Het doen van een mededeling aan een van de mensen van de KMAR omtrent tolk/vertaalwerkzaamheden voor de FIOD was op zich niet toegestaan, maar was zodanig algemeen dat naar het oordeel van de commissie in dit geval van een schending van de geheimhoudingsverplichting nog geen sprake was.

Ten aanzien van het meermalen bezoeken van gelegenheden waar ook verdachten uit het lopende onderzoek vaak kwamen (restaurant/café (-), kapperszaak) overweegt de commissie het volgende. Als men uit hoofde van een lopend onderzoek weet dat verdachten daar vaak komen dient dergelijk bezoek in beginsel achterwege te blijven. Beklaagde heeft echter ontkend in die periode het genoemde restaurant te hebben bezocht. De ontmoeting met een verdachte bij de kapperszaak heeft hij bevestigd, en daarvan had hij ook mededeling gedaan aan het researchteam. Daar de commissie niet is gebleken dat die kapperszaak een rol speelde in het onderzoek, kan beklaagde niet worden verweten dat hij die zaak heeft bezocht.

Ten aanzien van het verzonden Viber bericht treft beklaagde een verwijt. Allereerst ter zake van het feit zelf, ook als dat is ontstaan als gevolg van een onvoorzichtigheid.

Ook en vooral rekent de commissie het beklaagde aan dat hij van het voorval niet direct melding heeft gemaakt bij de teamleiding. Het is duidelijk dat zo'n bericht bij de ontvanger alle alarmen kan laten afgaan, maar ook los van de eventuele impact, die niet aan de tolk/vertaler ter beoordeling is, dienen dergelijke incidenten onverwijld aan de teamleiding te worden gemeld. Dat had aan beklaagde duidelijk moeten zijn.

Hoewel de samenvaal in de tijd (op 3 december) van het bericht en het niet doorgaan van de mensensmokkel inderdaad ten minste opvallend mag heten, ziet de commissie geen aanleiding om aan te nemen dat het hier zou gaan om een welbewuste actie van beklaagde om de verdachten te waarschuwen dat zij onder observatie waren.

Tot slot aangaande de verweten schending van de geheimhoudingsplicht doordat beklaagde zich jegens derden heeft uitgelaten over zaken die hij heeft gehoord tijdens een verhoor van een verdachte:

Beklaagde ontkent informatie te hebben gedeeld over welk onderzoek dan ook, maar vindt het op zichzelf begrijpelijk dat een verdachte zich ongemakkelijk kan voelen bij een tolk die zich in zijn omgeving begeeft of deel uitmaakt van dezelfde gemeenschap door zijn etniciteit.

Daartegenover staat de weergave van een uitlating van verdachte A in een ambtsedig proces-verbaal, en een citaat uit het proces-verbaal van verhoor van diens vriendin en mede-verdachte. A verklaart dat beklaagde zaken aan derden heeft verteld waarover A bij zijn verhoor had verklaard. De vriendin en medeverdachte heeft tegenover de verbalisant verklaard: "Gedurende de twee jaar dat [A] in de gevangenis was heeft de tolk regelmatig vertaald. Hij heeft dit in een Koerdisch restaurant in Den Haag aan mensen verteld. Mensen kennen mij in Den Haag, ze kennen ook mijn vader."

Op grond van deze beide verklaringen acht de commissie het aannemelijk dat beklaagde inderdaad zijn geheimhoudingsverplichting heeft geschonden, ook al is niet precies duidelijk geworden wat hij daarbij heeft onthuld (inhoudelijk, zoals A zegt, of enkel over het feit dat beklaagde regelmatig voor A heeft getolkt). Dit valt aan beklaagde te verwijten.

Samengevat is de commissie van oordeel dat de elementen "mee-rechercheren" zoals hiervoor beschreven, het verzenden van het Viber bericht en het niet melden daarvan, en de schending van de geheimhoudingsplicht over verdachte A leiden tot een gegronde klacht.

Advies

De commissie adviseert om de klacht **gegrond** te verklaren voor zover zij betreft de elementen het "mee-rechercheren" zoals hiervoor beschreven (klachtonderdeel A.2), het verzenden van het Viber bericht en het niet melden daarvan (klachtonderdeel B.3), en de schending van de geheimhoudingsplicht inzake verdachte A (klachtonderdeel B.4).

Deze gedragingen zijn in strijd met de artikelen 1.1, 1.3 en 1.4 van de Gedragscode Wbtv.

De commissie adviseert om de klacht voor zover zij de overige klachtonderdelen (zijnde A.1, B.1 en B.2) betreft **ongegronde** te verklaren.

Met betrekking tot een passende reactie geeft de commissie het volgende in overweging. Er is niet gebleken dat er aanleiding is beklaagde te verdenken van oneerlijke motieven of zelfs boos opzet, maar het is begrijpelijk dat de vastgestelde feiten bij klagers tot twijfel aan zijn integriteit hebben kunnen leiden, hetgeen beklaagde had behoren te begrijpen. Beklaagde heeft in de samenwerking met de leden van het researchteam de grenzen van zijn rol onvoldoende bewaakt, maar daaraan voegt de commissie toe dat (de leiding van) het researchteam dat langere tijd heeft toegelaten en soms zelfs heeft opgeroepen. De vérgaande inbedding in het team heeft tot grensvervaging en daarmee mogelijk tot een verminderde onafhankelijkheid van de tolk/vertaler geleid hetgeen zowel aan beklaagde als aan diens opdrachtgever valt toe te rekenen. Het verzenden van het Viber bericht en (vooral) het niet melden daarvan, en het schenden van de geheimhoudingsplicht over zijn werkzaamheid voor verdachte A zijn ernstig en ten volle aan beklaagde te verwijten.

De commissie is tot de slotsom gekomen dat in dit geval een proportionele reactie zou inhouden dat de inschrijvingen van beklaagde in het Rbtv worden geschorst/tijdelijk

doorgehaald voor de duur van één maand te rekenen vanaf de datum van het besluit van de Minister, met de aanbeveling dat beklagde een algemene cursus op mbo/hbo niveau zal volgen op het gebied van ethiek en integriteit, nader te bepalen in goed overleg met het Bureau Wbtv.

De commissie beoogt hiermee het effect dat beklagde gedurende de genoemde periode van één maand niet werkzaam zal kunnen zijn als beëdigd tolk/vertaler, en dat na het verstrijken van die periode de schorsing/tijdelijke doorhaling eindigt en de inschrijving herleeft.

Ter toelichting diene dat in dit geval in de ogen van de commissie het uitspreken van een enkele waarschuwing geen toegemeten reactie zou zijn, gezien de ernst van hetgeen aan beklagde te verwijten valt. Een reactie die in effect ertoe zou leiden dat beklagde langer dan een maand zijn werkzaamheden niet zou kunnen uitoefenen, acht de commissie dan weer te zwaar, gezien de in dit advies gereleveerde omstandigheden.

Daarbij overweegt de commissie dat een *doorhaling* voor de duur van één maand, zelfs indien een verzoek tot hernieuwde inschrijving onmiddellijk na de doorhaling zou worden toegelaten, voor beklagde niet alleen tot aanzienlijke kosten zou leiden, maar effectief ook zou kunnen resulteren in een doorhaling van langere duur, onder meer door de duur van de procedure tot herinschrijving, zelfs indien beklagde dadelijk voldoet aan alle dan geldende inschrijvingsvoorwaarden (hetgeen geenszins zeker is). Dat levert wat de commissie betreft bij afweging van alle betrokken belangen geen redelijke en proportionele reactie op.

Tot slot

Klager en beklagde zullen van de commissie een afschrift van dit advies ontvangen.

De commissie stelt het op prijs te zijner tijd te vernemen op welke wijze de klacht door het Bureau Wbtv is afgehandeld.

Voor eventuele nadere informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat van de commissie, bereikbaar onder bovengenoemd telefoonnummer en e-mailadres.

Hoogachtend,
de Klachtencommissie Wbtv

mr. T. Mennen
secretaris

mr. P.H. Louwers
voorzitter

Bijlage bij het advies van de Klachtencommissie Wbtv (klachtnr. 08-2020)

Toepasselijke artikelen uit de Gedragscode voor tolken en vertalers in het kader van de Wbtv (september 2009)

1. Algemene beroepsattitude

1.1. Algemeen

Tolken en vertalers gedragen zich zodanig dat het vertrouwen in de beroepsgroep waartoe zij behoren en in hun eigen beroepsuitoefening niet wordt geschaad, ook wanneer zij niet beroepshalve optreden.

1.3. Onpartijdigheid en onafhankelijkheid

Tolken en vertalers zorgen ervoor dat hun vrijheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid bij de uitoefening van hun beroep niet in gevaar kunnen komen. In de uitoefening van hun beroep onthouden zij zich van het tot uitdrukking brengen van een persoonlijke mening. Voor hun diensten ontvangen zij uitsluitend de met hun opdrachtgever overeengekomen beloning.

1.4. Geheimhouding

Tolken en vertalers nemen volledige geheimhouding in acht, behoudens wettelijke verplichtingen, jegens alle niet bij een opdracht betrokken personen of instanties. Deze geheimhouding heeft betrekking op alles wat hun in het kader van een opdracht is toevertrouwd, ongeacht of dit door de opdrachtgever of een derde is gedaan. Zij leggen medewerkers aan wie zij werkzaamheden uitbesteden gelijke geheimhouding op. Indien zij derden betrekken bij de uitvoering van de werkzaamheden, waarborgen zij de geheimhouding naarmate de inbreng van die derden dat vereist. De geheimhoudingsplicht blijft gelden na beëindiging van de opdracht.